

Jämtlands Gymnasieförbund

Rektorn vid Jämtlands Gymnasium, Fyrvalla 4A

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Jämtlands Gymnasium, Fyrvalla 4A
i Östersunds kommun

Tillsyn i Jämtlands Gymnasium, Fyrvalla 4A

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östersunds kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Jämtlands Gymnasium, Fyrvalla 4A besöktes av Skolinspektionen den 29 och 30 april 2014.

Fakta om skolenheten

Fyrvalla är en del av Jämtlands gymnasium och erbjuder utbildning på fordons- och transportprogrammet, på el- och energiprogrammet, industri-tekniska programmet samt på VVS- och fastighetsprogrammet. Skolan erbjuder även ett fåtal platser inom introduktionsprogram – programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Verksamheterna bedrivs i nyrenoverade och välutrustade lokaler.

Jämtlands gymnasium Fyrvalla består av två enheter som leds av var sin rektor. I detta beslut bedöms enhet 4A, som består av el- och energiprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet. På dessa båda program finns vid tillsynstillfället cirka 170 elever fördelade på de tre årskurserna. Personalen är indelad i arbetslag knutna till respektive program. För varje programarbetslag finns en arbetslagsledare som leder arbetslagsmöten varje vecka. Inom varje arbetslag finns också en inköps- och ekonomiansvarig som samordnar inköp. Rektorn har inte delegerat några ledningsuppgifter.

De resultat som redovisas för läsåret 2012/13 gäller för de tidigare programmen elprogrammet och energiprogrammet. I Skolverkets officiella statistik framgår att andelen elever med slutbetyg inom fyra år för energiprogrammet läsåret 2012/13 är 63 procent. För elprogrammet är motsvarande andel 79,2 procent. Andelen har under den senaste femårsperioden varierat 89 och 63 procent för energiprogrammet och mellan 79 och 86 procent för elprogrammet. För båda programmen gäller den lägsta noteringen under femårsperioden för läsåret 2012/13. Den genomsnittliga betygspoängen har varierat under perioden mellan 11,5 och 13,3 för energiprogrammet och mellan 11,3 och 12,5 för elprogrammet. Även här kan konstateras att den lägsta noteringen gäller för läsåret 2012/13. Även när det gäller andelen elever som är behöriga till högskola av de elever som fått slutbetyg respektive läsår från elprogrammet noteras det lägsta värdet under läsåret 2012/13. Den andelen har under femårsperioden varierat mellan 73 och 97 procent. För energiprogrammet har andelen varierat mellan 78 och 100 procent och läsåret 2012/13 låg den på 82 procent.

Skolverkets officiella statistik för läsåret 2012/13 visar att samtliga elever på elprogrammet har uppnått minst godkända betyg i alla kärnämnen förutom i

Estetisk verksamhet och i Religionskunskap A, där andelen är 64 respektive 91 procent. På energiprogrammet har eleverna samma läsår uppnått minst godkända betyg endast i två av kärnämneskurserna, nämligen Naturkunskap A och Svenska A. I övrigt varierar andelen mellan 59 och 94 procent. Den lägsta andelen noteras för kursen Estetisk verksamhet. I övrigt kan konstateras att endast något mer än var fjärde elev på elprogrammet läsåret 2012/13 har uppnått minst godkända betyg i samtliga kurser i sin utbildning, nämligen 27 procent. På energiprogrammet har 41 procent av eleverna klarat det.

För VVS- och fastighetsprogrammet finns ännu inga resultat redovisade i den offentliga statistiken.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till även de brister som inte framkommit vid tillsynen.

Skolinspektionens bedömning är att Jämtlands gymnasium Fyrvalla 4A erbjuder en verksamhet som i flera avseenden motsvarar de krav som författningarna ställer. Elever uttrycker i intervjuer och i enkäter att de är nöjda med sin utbildning och sitt arbetsplatsförlagda lärande, att de uppskattar sina lärare och att relationerna mellan elever och mellan elever och personal är goda.

Skolenhetens kvalitetsarbete behöver förbättras så att välgrundade åtgärder kan vidtas i utvecklande syfte. Kvalitetsarbetet måste i större utsträckning ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. För att kunna veta vilka insatser som behövs måste skolans resultat av såväl värdegrundarbete som kunskapsresultat sammanställas, följas upp och analyseras. Analysen är viktig för att se mönster och få underlag för att prioritera insatser för förbättring av verksamheten. Även skolans plan mot kränkande behandling måste utvecklas för att bli ett effektivt hjälpmedel i arbetet för att skapa en trygg studiemiljö och mot diskriminering och kränkande behandling.

Vid skolan läggs stor vikt vid att stötta eleverna i sin utbildning. Skolan erbjuder många schemalagda tillfällen till extra hjälp och stöd som elever kan ta del av under veckan. I syfte att öka elevernas läslust har skolan också tagit initiativ till ett läsprojekt där eleverna i årskurs 1 startar alla skoldagar med 20 minuters läsande – ett initiativ som har visat sig vara mycket lyckat och där skolans bibliotek och bibliotekarier har stor betydelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jämtlands Gymnasieförbund att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Jämtlands Gymnasieförbund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning av verksamheten måste genomföras för skolenheten så att planen mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Planen mot kränkande behandling ska innehålla konkreta mål och insatser som utgår från slutsatserna av kartläggningarna.
- Planen ska innehålla en redogörelse över hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete och vilka åtgärder som planeras i förebyggande syfte för att komma tillrätta med missförhållanden. En redogörelse för hur åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan.

På Fyrvalla finns en plan mot kränkande behandling som omfattar båda skolenheterna vid skolan och gäller för läsåret 2012/13. Den riktar sig till elever och personal på skolan men också till föräldrar. Planen beskriver hur arbetet mot kränkande behandling ska organiseras på skolan, vilka som ingår i skolans

likabehandlingsgrupp samt vilken ansvarsfördelning som ska gälla för arbetet mot kränkande behandling och hur elever och vårdnadshavare ska göras delaktiga i framtagandet av planen. Under rubriken "Utvärdering av den årliga likabehandlingsplanen läsåret 2012/13" framgår mycket kort resultatet av vårterminens trivselenkät. Där konstateras att det förekommer kränkande behandling i viss omfattning vid skolan och att likabehandlingsplanen är relativt okänd bland föräldrar och elever. Det konstateras vidare att tidigare likabehandlingsplan har varit alltför tunn och att den ska omarbetas. Några områden nämns vidare som utvecklingsområden för framtiden, exempelvis ambitionen att få fler elever att engagera sig i likabehandlingsfrågor, att ge fler pedagoger kompetens i samtalsmetodik för att stoppa mobbing, att arbeta med språkbruk i ämnen som svenska och samhällskunskap och att all personal har uppgiften att föregå med gott exempel för att höja nivån av trevligt bemötande och respektfullt beteende.

Under rubriken "Kartläggning/analys" beskrivs vilka metoder som har använts för att kartlägga situationen på skolan. Det har skett med hjälp av enkäter för elever och vårdnadshavare samt i samtal på mentorstid och i klassråd men även i utvecklingssamtal och andra enskilda samtal. Planen innehåller också översiktligt den arbetsgång som ska gälla akut vid fall av kränkningar och hur det ska dokumenteras samt även en redovisning av vilka insatser som planeras i förebyggande syfte under läsåret 2013/14.

Skolinspektionen konstaterar att planen motsvarar lagens krav i vissa hänseenden, dock inte i alla. Det framgår inte vilken bild av situationen på skolan som kartläggningen har gett. De insatser som planeras utgår inte från slutsatserna av kartläggningar av den aktuella situationen i respektive skolenhet. Det anges inte alltid vem eller vilka som är ansvariga för att åtgärderna genomförs eller hur de ska följas upp och utvärderas. Planen innehåller inte heller en redogörelse för hur de planerade insatserna genomfördes under förra året.

För att planen ska kunna vara ett effektivt hjälpmedel i skolans värdegrundsarbete är det Skolinspektionens bedömning att planen tydligare måste ange vilka specifika åtgärder som behövs för respektive skolenhet i såväl främjande som förebyggande syfte. De åtgärder som planeras under året ska också utgå från en kartläggning av den specifika situationen på respektive program/skolenhet och planen ska ange vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och hur de ska följas upp och utvärderas.

Författning

6 kap. 6, 8 §§ skollagen

Lgy 11 2.2 Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Jämtlands Gymnasieförbund och rektorn måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att måluppfyllelsen i form av resultat av värdegrundsarbete och kunskapsresultat för varje program och kurs sammanställs och analyseras.
- Se till att analyserna leder till att åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Lärarna menar i intervjuer att de för diskussioner om pedagogiska frågor inom sitt arbetslag och sin enhet och med kolleger som undervisar i samma ämnen om det finns på skolan. De bistår varandra i bedömning av nationella prov och tolkning av kunskapskrav för olika kurser. Olika typer av uppföljningar och utvärderingar av verksamheten görs och lärarna utvärderar sina kurser tillsammans med eleverna.

Jämtlands gymnasieförbund har på huvudmannanivå bestämt att enheternas kvalitetsarbete ska utföras i fyra steg, där steg 1 är att ställa samman resultat och följa upp måluppfyllelsen, steg 2 ska bestå av analys av resultaten och i steg 3 ska varje rektor senast den 30 september fastställa en årlig plan för det systematiska kvalitetsarbetet för sin enhet. Steg 4 består av själva genomförandet av planen.

Skolinspektionen har tagit del av den årliga planen för systematiskt kvalitetsarbete för läsåret 2013/14 för enheten Fyrvalla 4A. Under rubriken "Steg 1 – resultatsammanställning och uppföljning av förbättringsarbetet under föregående läsår" redovisas betygsstatistik i form av genomsnittlig betygspoäng för energiprogrammet och elprogrammet för läsåret 2012/13 samt i vilka kurser den högsta andelen elever har fått betyget icke godkänt. Utöver detta redovisas kort resultatet av den elevenkät som genomfördes under föregående läsår och som visar i vilken grad elever anser att de sätter upp egna mål och tar ansvar

för sina studier, i vilken grad de upplever att de fått rättvisa betyg samt i vilken utsträckning de upplever att de behandlas likvärdigt.

Under rubriken "Steg 2 – Resultatanalys" jämförs den genomsnittliga betygspoängen för respektive program med motsvarande resultat i riket och det konstateras att eleverna i allmänhet lyckas bättre i sina yrkeskurser än i sina kärnämneskurser. Även här redovisas resultatet av den elevenkät som genomfördes under förra läsåret och resultaten jämförs med det sammantagna resultatet för Jämtlands gymnasium avseende ovan nämnda områden.

Under rubriken "Steg 3 – prioriterat förbättringsområde med mål" anges lugn och ro i studiemiljön som ett av de prioriterade områdena liksom även att meritvärdet ska ligga över riksgenomsnittet, att andelen elever som upplever att de behandlas likvärdigt ska öka samt att verksamheten med stöd till eleverna ska organiseras på ett för eleverna optimalt sätt. Under "Steg 4 – genomförande – handlingsplan med aktiviteter" anges vilka insatser som ska vidtas övergripande för enheten och särskilt såväl avseende det arbetsplatsförlagda lärandet som elevhälsoarbetet.

Utöver den genomsnittliga betygspoängen för de olika programmen för läsåret 2012/13 framgår i skolenhetens dokumentation av sitt kvalitetsarbete inte resultaten i olika kurser och program, inte heller någon analys av vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen i kurserna och programmen. Skolinspektionen konstaterar att det finns ett system för kvalitetsarbetet men att uppföljningen och analysen inte på ett tydligt sätt tar sin utgångspunkt i kunskapsresultat och måluppfyllelse för olika program och kurser. Som ett led i uppföljningen och analysen måste, enligt Skolinspektionens bedömning även skolenhetens arbete med särskilt stöd utvärderas och vara en del av skolenhetens kvalitetsarbete. Eftersom enhetens program är uteslutande yrkesprogram, där delar av undervisningen är arbetsplatsförlagd, bör även de delarna behandlas i enhetens kvalitetsarbete.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsarbetet i större utsträckning måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning och analys av resultat och måluppfyllelse såväl avseende kunskapsresultat som resultat av värdegrundsarbete. För att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra verksamheten måste den samlade bedömningen av måluppfyllelsen och resultaten bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. Varför ser resultaten ut som de gör? Vad beror de på? Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. Analysen på övergripande nivå är viktig för att se mönster och få underlag för att kunna prioritera insatserna på olika nivåer och inom olika områden. Detta för att verksamheten ska utvecklas och kunna ge eleverna möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Kvalitetsarbetet måste också dokumenteras; det vill säga

att resultat måste sammanställas, analyser och insatser dokumenteras för att arbetet ska kunna vara systematiskt.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Karin Nilsson och undervisningsråd Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Agnetha Burström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.